

Čís. 2248.

Maření exekuce (zákon ze dne 25. května 1883, čís. 78 ř. zák.).

»Exekuce hrozí«, je-li objektivně nebezpečí, že bude zavedena a ví-li dlužník o tomto nebezpečí.

»Věřitelem« jest, komu přísluší proti jiné osobě pohledávka, která může být vymáhána ze jmění dlužníka.

Pokud jde o vymyšlené právní jednání ve smyslu §u 1 zákona, tvrdí-li dlužník při výkonu exekuce právo třetí osoby k zabavovanému předmětu.

Nezáleží na tom, že věřitel může dojíti uspokojení z ostatního jmění dlužníka; stačí, jde-li tomuto o zmaření konkrétní hrozící (zahájené) exekuce.

U dokonáných deliktů nelze se z pravidla dovolávati beztrestnosti z důvodu dobrovolného ustoupení od činu.

(Rozh. ze dne 15. ledna 1926, Zm I 728/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 24. srpna 1925, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem maření exekuce podle §u 1 zákona ze dne 25. května 1883, čís. 78 ř. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čís. 9 a) §u 281 tr. ř., uplatňuje zmateční stížnost, že v prohlášení obžalovaného, jež učinil při výkonu zajišťovací mobilární exekuce k exekučnímu orgánu, že zabavovaný automobil není jeho, nýbrž vlastnictvím jiné osoby, nelze spatřovati nic trestného a že ani pozdější vylučovací žaloba, již podal Mojmir M., nemůže být připočtena k vině obžalovaného; nanejvýše šlo by prý o pokus prostředkem zcela nezpůsobilým, tudíž beztrestným, poněvadž povinností exekutora jest zabavit veškeré věci u dlužníka se nalézající až do uspokojení vymáhajícího věřitele a domnělý vlastník jest oprávněn domáhati se svého vylučovacího práva žalobou. Stížnost je na omylu. Lze připustiti, že pouhé tvrzení obžalovaného při výkonu exekuce, že automobil není jeho, nýbrž že patří M-ovi, nelze ještě samo o sobě pokládati za tvrzení vymyšleného právního jednání, poněvadž výrok ten sám o sobě obsahuje pouze tvrzení určitého právního stavu, nedostatek vlastnictví k věci, jenž nepředpokládá nutně právní jednání, jak je zákon má na zřeteli. Avšak zmateční stížnost přezírá, že nalézací soud přesvědčení, že tu jde o předstírání právního jednání, nebude pouze na onom výroku, nýbrž i na dalším zjištění, že M. podal skutečně proti Anně P-ové vybavovací žalobu a že obžalovaný doznal, že v době výkonu exekuce automobil M-ovi ještě prodán nebyl. Spatřuje-li rozsudek v jednání obžalovaného na základě těchto skutkových okolností v jejich souvislosti a celistvosti předstírání vymyšleného právního jednání, nelze mu důvodně vytýkati, že věc právně nesprávně posoudil. Co se týče

další námitky, že jde pouze o beztrestný pokus, dlužno podotknouti, že již předstírání jednání samo o sobě zakládá skutkovou podstatu §u 1 zák. o mař. exekuce ,zvláště když podle dalšího zjištění stalo se proto, aby vymáhající věřitelka Anna P-ová nemohla automobil zabavit, tudíž v úmyslu v §u 1 zákona předpokládaném. A již oním předstíráním o sobě, předsevzatým v úmyslu zákonem zapovězeném, byl trestný čin dokonán, to tím spíše, když podle rozsudkových zjištění z tohoto trestného jednání v souvislosti s ostatními počiny, jimiž se obžalovaný rovněž proti ustanovení §u 1 zák. o maření exekuce provinil, vzešla škoda 100 Kč převyšující, tudíž protiprávní výsledek skutečně nastal. Z toho plyne, že pro přičitatelnost činu je nezávažno, zda přes předstírání vymyšleného právního jednání exekuční orgán předmět zabaví; nelze považovati za vyloučeno, že vymáhající věřitel tvrzenému předstírání uvěří a od provedení exekuce ku své škodě upustí. V projednávaném případě pojal ostatně exekuční orgán automobil do zájemního protokolu a udánlivý vlastník automobilu M. podal vybavovací žalobu; při jejím projednávání vyšlo však na jevo, že auto v době exekuce nebylo ještě M-ovi prodáno, načež pak M. vzal žalobu zpět. Namítá-li stížnost, že vzhledem k tomu, že vybavovací žaloba byla podána osobou třetí, nelze mluvit o trestném činu, spáchaném obžalovaným, přezírá, že nalézací soud v podání vybavovací žaloby neshledává zvláštní jednání trestné, nýbrž že to uvádí pouze jako jeden z důvodů v tom směru, že závadným jednáním obžalovaného byla způsobena škoda 100 Kč převyšující.

Stížnost uplatňuje, že v době, kdy čin obžalovanému za vinu kladený byl spáchán, byla žaloba Annou P-ovou na obžalovaného podaná v začátečním období, kdy ještě nebylo exekučního titulu a že proto nelze mluvit o »zmaření uspokojení věřitele«, zejména když pak skutečný nárok Anny P-ové byl soudem upraven na částku mnohem menší a když u obžalovaného byl nalezen dostatek jmění, by její nárok byl uspokojen. Ani k těmto vývodům nelze přisvědčiti. Exekuce hrozí, je-li objektivně nebezpečí, že bude zavedena a ví-li dlužník o tomto nebezpečí. Je úplně lhostejno, zda nebezpečí to hrozí bezprostředně, či závisí-li zahájení exekuce teprve na provedení sporu o výši nároku. Že by výše pohledávky musila být již známa, zákon nevyžaduje a nevyklučuje spornost výše nároku, že stěžovateli po zjištění výše nároku exekuce nehrozí; věřitelem ve smyslu zákona o maření exekuce jest každý, komu přísluší proti jiné osobě, dlužníkovi, pohledávka, která může být vymáhána ze jmění dlužníkovy. Aby věřitel měl po ruce již vykonatelný exekuční titul, se ke skutkové podstatě §u 1 zákona o maření exekuce nevyhledává. S hlediska tohoto deliktu nesejde též na tom ,zda věřitel může dojíti částečného neb úplného uspokojení z ostatního jmění dlužníkovy, poněvadž pro skutkovou podstatu §u 1 zákona stačí, že šlo dlužníkovi jen o to, by zmařil konkrétní hrozící nebo již zahájenou exekuci a tím uspokojení z této exekuce. Marně snaží se stěžovatel dokázati, že v případech obžalovanému za vinu kladených šlo o pouhý pokus, který se stal beztrestným dobrovolným upuštěním od činu. Stěžovatel poukazuje zejména na případ předání zařízení svého bytu. Leč neprávem. Zjištěno je, že obžalovaný zařízení to předal nejprve Františce V-ové, a pak darovací smlouvou Boženě V-ové a že tato, když zařízení to bylo Annou

P-ovou zabaveno, podala vybavovací žalobu, kterou později vzala zpět. Za tohoto zjištěného stavu věcí nemůže býti z úvah, uvedených shora ohledně automobilu, řeč o pouhém pokusu a nelze zejména mluvit o dobrovolném ustoupení obžalovaného, kdyžt v rozsudku zjištění, takové ustoupení opodstatňující, vůbec není obsaženo. Pokud jde o případ předstíraného prodeje skladiště a dílny Aloisu G-ovi a Václavu P-ovi, je sice pravda, že obžalovaný dal později těmto dvěma svědkům podepsati prohlášení, že prodej ten se zrušuje. Leč trestný čin byl dokonán již na oko se stavším prodejem a nezrušuje nastalou již trestnost obnovení dřívějšího stavu obžalovaným. Nad to nelze u dokonaných deliktů, až na výjimky v zákoně zvláště stanovené, dovolávati se bez trestnosti z důvodu dobrovolného ustoupení od činu. Co se tkne psacího stroje, mikroskopu a šatstva, jež obžalovaný dal dopravit do bytu P-ova, nezjišťuje rozsudek, že přijetí jich odmítl a není proto stížnost oprávněna na předpokladě tom budovati. Ohledně zařízeného bytu je zjištěno, že obžalovaný dal do něho nastěhovati Aloise G-a, jenž tam bydlel od 1. listopadu 1922 do ledna 1923, a že mu při tom řekl, aby, když přijde exekuce, řekl, že byt je jeho. I tímto jednáním, předsevzatým v úmyslu, uspokojení věřitele zcela neb alespoň z části zmařiti, byl trestný čin již dokonán. Nehledě k tomu, přezírá zmateční stížnost, že nalézací soud pohlíží po skutkové stránce na celkovou činnost obžalovaného jako na jednotnou, týmž zlým úmyslem nesenou a proniknutou a týž cíl sledující, takže jednotlivé jeho počiny tvoří právnicky jeden nedílný celek, jež pro jednotnost rozhodnutí a vůle nelze rozčleňovati v jednotlivé zásahy a posuzovati je samostatně. Šlo proto v pravdě jen o pokračování v téže trestné činnosti. Toto právní stanovisko sdílí i stěžovatel, jak tomu nasvědčují jeho vývody, týkající se odvolání.

Čís. 2249.

Věc jest »svěřenou« (§ 183 tr. zák.), je-li někomu odevzdána nebo ponechána se závazkem, by ji zase vrátil nebo s ní určitým způsobem naložil.

(Rozh. ze dne 16. ledna 1926, Zm I 465/25.)

N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Litoměřicích ze dne 12. května 1925, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle §u 183 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Po věcné stránce (čís. 9 a) §u 281 tr. ř.) namítá zmateční stížnost, že tu není svěřením a zneužitím důvěry obžalovaným, jak předpokládá pojem zpronevěry. Jde prý o civilněprávní poměr podle čl. 271 obch. zák., totiž převzetí dodávky věcí, jež přejímatel k tomuto účelu teprve má opatřiti, a při němž odevzdaný peněz dlužno pokládati za zaplacení kupní ceny. Avšak v tomto směru, pokud zmateční stížnost vychází